

Nr 136.

Av herr **Petrén**, rörande anslaget till statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar.

I skrivelse den 20 juli 1931 med förslag till utgifts- och inkomststat för Salbohedsanstalten beträffande budgetåret 1932—1933 gjorde anstaltens styrelse framställning om *dels* ett belopp av 1,350 kronor för fortsatt täckdikning av åkerjorden *dels* ett belopp av 900 kronor för upprensning av ett för alla tidigare täckdikningar gemensamt större avloppsdike. Intetdera av dessa anslag finnes upptaget i årets statsverksproposition, därvid som skäl anförts icke blott det statsfinansiella läget utan jämväl den omständigheten, att det måste anses mindre lämpligt att bevilja medel till ifrågavarande arbeten, innan avgörande träffats i fråga om anstaltens framtida användning.

Det nuvarande statsfinansiella läget synes mig vara ett tillräckligt skäl att icke i år bevilja anslaget till den begärda täckdikningen, så att på den punkten skall jag icke göra något ändringsyrkande. Annorlunda förhåller det sig emellertid med den andra av Salbohedsstyrelsens ifrågavarande framställningar. Den avser nämligen upprensning av ett dike, som har att mottaga avlopp från den hittills täckdikade åkerjorden, uppgående till c:a 50 hektar. Hur välbehövlig denna upprensning är, framgår av ett till anstaltens styrelse i september 1931 av dikningsförmannen Adolf Theling i Sala avgivet utlåtande. Detta är av följande lydelse:

»Förestående dikningsarbete avser uppgrävning av avloppsdiket till sådan storlek, att det blir tillräckligt såsom utfall för närliggande åkerjords dräneringssystem. Vad det gäller dikets nedre hälft, n:o—n: 13, är den beräknade fördjupningen obetydlig, men arbetet avser i huvudsak uppgrävning av slänternas nedre hälft, då dessa i stor utsträckning hota att glida ned i dikets botten. Vad det gäller dikets övre hälft, n:13—n: 31, måste diket förstöras i både djup och bredder. De å närliggande åkerjord utförda dräneringars utfall ligga vid eller under nuvarande botten i avloppsdiket, och som dessa dräneringssystem i allmänhet ha svaga lutningar, förefinnes risken att de slamma igen. Denna del av avloppsdiket bör därför uppgrävas med det första, och äro avloppsdikets bottenlutningar sådana, att denna del av grävningen kan utföras innan rensningen av dikets nedre hälft blir utförd. Arbetet omfattar grävning av rätt styv lerjord, delvis är leran något blandad med mo.»

Det synes mig icke för denna fråga hava någon som helst betydelse, om Salbohedsanstalten skall bibehålla sin nuvarande karaktär eller, såsom föreslagits,

bliva ett annex till anstalten i Sala för asociala imbecilla, ty under alla förhållanden, vilkendera framtida användning anstalten än får, bör man väl se till att den verkställda täckdikningen av åkerjorden icke sättes ur funktion, men uppenbarligen är detta att befara, därest ej den ifrågasatta upprensningen av det stora avloppsdiket kommer till stånd. Emellertid har det visat sig, att det av styrelsen begärda anslaget för ändamålet, 900 kronor, icke är tillräckligt. Den i samband med ovan återgivna utlåtande av dikningsförman Adolf Theling till styrelsen ingivna kostnadsberäkningen har nämligen följande utseende:

»Från n:o till n:13 skall diket upprensas till förestående djup och bottenbredder och skola slänternas nedre hälft noga putsas. Hela slänterna skola befrias från buskar och träd.

Kostnader: 1,042 längdmeter å 40 öre pr kbm kr. 416:80

Från n:13 till n:31 skall diket släntas från dagen enligt ovanstående grävninglista.

Kostnader: 1,080 längdmeter lika med 2,582 kbm å 60 öre kr. 1,549:20

Summa kronor 1,966:—»

Som av ovannämnda utlåtande framgår är det emellertid framförallt beträffande nedre delen av diket, från n:o 13 till n:o 31 enligt kostnadsberäkningen bifogad profilritning, som det brådskar med upprensningen till förhindrande av att dräneringssystemen slamma igen. Denna del av arbetet beräknas draga en utgift av c:a 1,550 kronor. Det är alltså detta belopp som det vore önskvärt att få beviljat för nästa budgetår.

Vad beträffar den av anstaltens styrelse föreslagna utgiftsstaten för nästa budgetår, har departementschefen däri företagit reducering dels i den egentliga avlöningsstaten med en arbetsledare, dels i posten till vikariatsersättningar, m. m. »med belopp ungefärligen motsvarande den kontanta grundavlöningen till två ekonomibiträden». Beträffande antalet arbetsledare skall jag icke tillåta mig föreslå någon ändring i Kungl. Maj:ts förslag. Detta finner jag däremot vara nödvändigt i vad angår antalet ekonomibiträden. Dessas antal har hittills utgjort fem, nämligen sömmerska, tvätterska, kokerska och två köksbiträden. Häri har styrelsen redan genomfört en reducering, i det att en och samma person numera är både tvätterska och sömmerska. Att minska antalet kökspersonal torde däremot ej låta sig göra. Dess arbete har nämligen ej blivit minskat därigenom att det numera icke längre bor några sinnesslöa i den gamla sjukhusbyggnaden, enär köket fortfarande är förlagt till denna på c:a 350 meters avstånd från baracken, som utgör förläggningsplats för de sinnesslöa, belägna byggnad. Kökspersonalen har sålunda icke sitt arbete förlagt enbart till köket utan har även att övervaka mattransporterna till baracken och att där såväl servera måltiderna åt de sinnesslöa som ombesörja diskningen och rengöringen efter måltiderna. Vid sådant förhållande kan kokerskan omöjligen reda sig med ett enda köksbiträde.

Emellertid behöver bibehållandet av två köksbiträden icke förorsaka någon ökning av det av Kungl. Maj:t begärda anslaget till vikariatsersättningar, m. m. Semestervikarie behöver nämligen icke beräknas för vare sig föreståndaren eller läraren, enär semester av dem lämpligen kan uttagas under tid, då skolunder-

visning ej pågår, och de därför under semestertid kunna jämte egen tjänst sköta även varandras. Däremot kräver bibehållandet av två köksbiträden att omkostnadsstaten ökas med kostnaden för utspisning av en person mer än vad Kungl. Maj:t räknat med, alltså $365 \times 1,40 = 511$ kronor. Denna utgiftsökning synes mig emellertid kunna kompenseras genom en motsvarande minskning i räkenskapsförarens avlöning. Denne blev efter det ursprungliga platsantalets ökning till 55 uppförd å avlöningsstaten med det i den nu framlagda utgiftsstaten alltjämt bibehållna beloppet, 2,150 kronor, medan han förut var avlönad med ett lägre arvode, upptaget under posten: »Till vikariatsersättningar, extra personal, tjänstepersonal och ålderstillägg.» Sedan platsantalet nu blivit minskat till 40, torde ett arvode åt räkenskapsföraren, som något understiger hans nuvarande avlöning, vara tillfyllest.

Jag får alltså föreslå, att räkenskapsföraren icke vidare uppföres i den egentliga avlöningsstaten och att det belopp, varmed hans avlöning utgått, enligt ovannämnda grunder fördelas å posten: Till vikariatsersättning, o. s. v. och å omkostnadsstaten.

Någon ökning av utgiftsstatens slutsumma innebär detta mitt förslag sålunda icke.

Med stöd av vad här ovan blivit anfört får jag däremot hemställa,

att riksdagen måtte till upprepning av avloppsdike å det till statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar hörande området för budgetåret 1932—1933 anvisa ett extra reservationsanslag av kronor 1,550.

Stockholm den 22 januari 1932.

Alfred Petré.

